

Наукові перспективи
Видавнича група

Bulletin of Science and Education

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

№ 3(33) 2025

**Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України**

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 3(33) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 3(33) 2025

Kiev – 2025

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33))

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»,
Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2025. № 3(33) 2025. С. 2212**

*Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 31.03.2025, № 10/3-25)*

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології
(спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки
(спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022
№ 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність -
035 філологія)**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Google
scholar

Academic
Resource
Index
ResearchBIB

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головня Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- ✦ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✦ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✦ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Кулікова Тетяна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, методист Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка“ Полтавської обласної ради; Експерт Державної Служби якості освіти з питань акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти; Член Української асоціації дослідників освіти (Кременчук, Україна)
- ✦ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✦ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✦ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✦ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✦ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✦ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✦ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✦ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✦ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✦ Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- ✦ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології КоМУнального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✦ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✦ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✦ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✦ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✦ Равлюк Тетяна Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- ✦ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✦ Рубан Микола Юрійович - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Київ, Україна)
- ✦ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✦ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✦ Синявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✦ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)

- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Телешкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Anisimova A.I., Repp L.V. <i>COGNITIVE PECULIARITIES OF THE CONCEPT HEART IN THE NOVEL "NEVER LET ME GO" BY KAZUO ISHIGURO</i>	24
Filchuk T.F., Sukhanova T.Ye., Lazaryeva O.Ya. <i>TRANSLATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN: DIDACTIC ASPECTS</i>	33
Mudryk D.P. <i>THE CHARACTERISTIC OF LEXICAL AND SOCIAL GROUNDS OF ENGLISH SLANG</i>	50
Барабаш С.М. <i>ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРУ «ПОДОРОЖ УКРАЇНОЮ ТА ЧАРІВНИЙ ДРАКОН» МАКСА ВАН ФОРСАЙДА</i>	57
Берчук Ю.В. <i>МІСТИКА ЯК АТРИБУТ МЕТАФІЗИЧНОЇ ПОЕЗІЇ У ТВОРЧОСТІ ТОМАСА СТЕРНЗА ЕЛІОТА</i>	67
Боднар О.І., Гінсіровська І.Р., Джиджора Л.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ПАРЕМІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ. ТЕОРЕТИЧНО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ</i>	76
Борисенко О.А., Очковська А.П., Струтинська Т.Р. <i>КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ: ПОРІВНЯННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ</i>	88
Бровко О.О., Блохіна Н.О. <i>ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ПРОТОТЕКСТ У ПОЕТИЧНІЙ ТВОРЧОСТІ МИКОЛИ РУДЕНКА: СПЕЦИФІКА АВТОРСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ</i>	101
Валукевич Т.В., Бірюкова Д.В., Левчик Н.С. <i>ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ СЕРЕД ПОКОЛІННЯ Z</i>	112
Вапіров С.Ю. <i>РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ: КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ</i>	124

- Вільчинська Т.П., Вільчинський О.К.** 139
*РЕЦЕПЦІЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В РЕГІОНАЛЬНІЙ
ПРЕСІ (на матеріалі публікацій у тернопільській газеті «Вільне
життя плюс»)*
- Вільчинська Т.П., Вільчинський О.К.** 149
*КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ САКРАЛЬНО-ХТОНІЧНОГО В УКРАЇНСЬКІЙ
БАРОКОВІЙ ТРАДИЦІЇ (на прикладі концепту-образу «чорт»)*
- Воробей О.С., П'янтак М.М.** 162
*ТЕАТР АБСУРДУ В КОНТЕКСТІ КИТАЙСЬКОЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ
ТРАДИЦІЇ*
- Вискушенко С.А.** 177
*ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНІВ У МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ*
- Голубовська І.В., Підгурська В.Ю.** 186
*«ТУГА ЛЮДСЬКОГО СЕРЦЯ ПО НЕЗАБУТНЬОМУ»: ХУДОЖНЯ
СВОЄРІДНІСТЬ ЛЕГЕНДИ «СВАНГІЛЬД-КНЯЗІВНА» НАТАЛЕНИ
КОРОЛЕВОЇ*
- Гончарук В.А., Кириченко В.Г., Богуславська Л.Г.** 199
*ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ*
- Горобець А.В.** 216
*ТЕХНОЛОГІЯ СНАТГРТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРИ
ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЕТНОКУЛЬТУ-
РОЛОГІЯ» Й «ІНОЗЕМНА МОВА»*
- Гоца Н.М., Павленко О.В., Сорочан О.В.** 229
*СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНО-СИНТАКСИЧНИХ
КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКИХ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ
ДОГОВОРАХ*
- Деньга О.А., Ісаєнко Т.В.** 242
*АЛГОРИТМИ РОБОТИ З ПІСЕННИМ МАТЕРІАЛОМ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ*
- Дубік С.Р., Мафтин Н.В.** 256
*ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ПОЗАКЛАСНОГО
ЧИТАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ
ВАЛЕРІЯ ПУЗІКА «З ЛЮБОВ'Ю – ТАТО»)*

Зеленська О.П. <i>ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ</i>	269
Іванова І.Л. <i>СУЧАСНІ ТРЕНДИ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	293
Івасишина Т.А. <i>ДИСКУРС ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ В СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ</i>	306
Каленіченко О.М. <i>ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕРТЕКСТУ В СЮЖЕТІ ПРО ТРИ СКРИНЬКИ</i>	320
Коновальчук С.А., Преснер Р.Б., Кузан Г.С. <i>КОНТРАСТИВНО-ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПАРЕМІЙ</i>	335
Коржак З.З. <i>НІМЕЦЬКІ ТЕРМІНИ У ГАЛУЗІ МЕТРОЛОГІЇ: ЯК ДОСЯГНУТИ УСПІШНОГО ПЕРЕКЛАДУ</i>	348
Кравець Р.А. <i>ВПЛИВ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	362
Лисак Л.К., Беркешук І.С., Волотовська Т.П. <i>СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ НОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ</i>	382
Литвиненко В.Ю. <i>ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТАМИ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ III У ВИКОНАННІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	395
Лопушан Т.В., Йовенко Л.І., Осіпенко Н.С., Зарудняк Н.І. <i>МІФОЛОГЕМА «КАМІНЬ» В СТРУКТУРІ МОДЕРНІСТСЬКОГО АВТОРСЬКОГО МІФУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ</i>	404
Любімова О.В. <i>СТРОФО-РИМОВІ ФОРМИ У ТВОРЧОСТІ СХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ 90-Х РОКІВ XIX СТОЛІТТЯ</i>	418
Марценюк О.Г., Ободянська Н.П. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	433

- Мацюк Г.П.** 447
ЗНАННЯ ПРО РОСІЙСЬКУ ПРОПАГАНДУ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ПРИЙОМ У КУРСІ ПРО МОВНУ ПОЛІТИКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Мельничук Р.І., Маковійчук Л.В., Цинтар Н.В.** 463
ФОНОСЕМАНТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ
- Михайлюк Н.В., Драган О.А., Мохамед Ламааши** 477
ВИКОРИСТАННЯ ПОШУКОВОГО ЧИТАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З «ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»
- Мокляк О.І., Воловик Л.Б., Савенкова О.О.** 487
ПРОЄКТ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ДИСЦИПЛІН
- Невинна Ю.П.** 499
БІЛІНГВІЗМ ЯК ФІЛОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА
- Нестеренко О.О., Іскімжи А.С.** 508
ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЖІНОЧИХ АРХЕТИПІВ В КИТАЙСЬКІЙ МІФОЛОГІЇ
- Ніколаєва Т.М., Лаврик О.В., Волотовська Т.П.** 523
ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФІЛОЛОГІВ В УКРАЇНІ: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ УКРАЇНСЬКИМИ ОСВІТНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ
- Олійник Л.В., Шепя Н.С., Чаяло В.Я.** 537
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПОРІВНЯЛЬНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ: МОЖЛИВОСТІ Й ВИКЛИКИ
- Омельковець Р.С., Свірса Д.Д.** 550
ВІДАНТРОПОНІМНІ ФЛОРОНОМЕНИ У ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТАХ ІЗ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ: ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Павленко Л.І., Ванівська О.М., Бадьйор Н.Б.** 562
ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІЛЬМОНІМІВ ЯК ОБ'ЄКТ МОВОЗНАВЧИХ СТУДІЙ

- Передерій Г.М.** 574
*СПЕЦИФІКА ОБРАЗНОГО ПРОСТОРУ ПОЕЗІЇ БІТНИКІВ:
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ*
- Плекан Н.Б., Мельник О.С., Буга Л.В.** 588
*МОВНА ГІБРИДИЗАЦІЯ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: МІЖКУЛЬТУРНІ
ЗАПОЗИЧЕННЯ ТА ЗМІНИ У СТРУКТУРІ СУЧАСНИХ ТЕКСТІВ*
- Продан А.І.** 600
*ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ «ВІЙНА» В УКРАЇНСЬКОМУ
ГЕРОЇЧНОМУ ЕПОСІ*
- Саф'янова М.О., Козирєв Є.В.** 611
*ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ТЕКСТАХ ЯПОНСЬКОЇ
ТУРИСТИЧНОЇ РЕКЛАМИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-2019*
- Снігур Л.А.** 623
*ПОХОДЖЕННЯ ЛЕКСЕМИ ВОЛОНТЕР У ВИМІРІ СОЦІОЛІНГВІС-
ТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ*
- Тарасова В.В., Попель О.В., Вереїгіна І.А.** 632
*ІНТЕГРАЦІЯ ТЕРМІНОЗНАВСТВА В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ
РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЛЕКСИКИ*
- Удовіченко Г.М., Покулевська А.І., Чванова Б.В.** 645
*ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В
ПЕРЕКЛАДІ*
- Черіпко С.І.** 657
*ВІДОБРАЖЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ КРИЗИ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ
(НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ МИХАЙЛА ДРАЙ-ХМАРИ)*
- Шевчук Т.Р., Яциняк О.П.** 672
*СУЧАСНІ АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ
МОВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ПЕРСОНАЛІЗОВАНИЙ
ПІДХІД*
- Шикиринська О.Б., Машарова Я.В., Гончаренко С.Р.** 685
*ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ
НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ*
- Штурба А.О., Кузнецова А.В., Рачковський О.В., Шумейко Л.В.** 698
*ЗАСТОСУВАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЕФЕКТИВНІСТЬ У РОЗВИТКУ ЧОТИРЬОХ
ВИДІВ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*

- Янковець О.В.** 707
*ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РИТОРИКИ КАМАЛІ
ГАРРІС У ПЕРЕДВИБОРЧОМУ ДИСКУРСІ*

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Boiko L.M.** 716
*INTEGRATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IDEAS IN
EDUCATION: EXPERIENCE OF AN EXTRACURRICULAR EVENT*

- Pryshchepa T.V.** 726
*BALANCING TEACHER AND STUDENT TALK TIME: ENHANCING
ENGLISH LEARNING FOR STEM STUDENTS IN APPLIED
MATHEMATICS, IT, PHYSICS, ELECTRONICS, AND COMPUTER
SYSTEMS*

- Tang Zhenghua** 739
*ORGANIZATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF THE PHYSICAL
EDUCATION SPECIALISTS IN CHINESE UNIVERSITIES*

- Адамовська М.С.** 749
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ*

- Анісімова О.Е.** 759
*РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІВ У
КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ*

- Багно Ю.М., Сергійчук О.М.** 771
*ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ*

- Білавич Г.В.** 787
*ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЧАСОПИСІВ ДЛЯ ДІТЕЙ
УКРАЇНИ ТА КИТАЮ (XX – ПОЧАТОК XXI СТОЛІТТЯ)*

- Брель Л.С.** 800
*СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ*

- Воровка М.І.** 811
*ЦЕНТР НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСЕРЕДОК УДОС-
КОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЬСТВА*

- Глушаниця Н.В., Білоус Н.П.** 823
*ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО СЛЕНГУ В
УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ МОВУ*
- Гонтаренко І.С., Павлюк О.М.** 836
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ
ХАРАКТЕРИСТИКИ*
- Гордієнко Л.П., Карамішев Д.В., Моїсєєва Н.В., Кока В.М.,
Литвиненко М.І.** 846
*ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ*
- Гордій Н.М.** 859
НЕОБХІДНІСТЬ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Гриценко О.Е., Бородіна Т.М.** 868
*ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ХОРЕОГРАФІВ
У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ*
- Грігченко Т.Я., Майданик О.В.** 877
*ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗДОБУВАЧІВ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ІГРОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ*
- Гуцул Р.Т.** 891
*ОПТИМІЗАЦІЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ФУТБОЛІСТІВ-
ПІДЛІТКІВ НА ОСНОВІ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ЇХ
ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ*
- Денисенко Н.Г., Борбич Н.В., Дишко О.Л., Федорчук О.Ю.,
Смолюк А.І.** 902
*НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ
ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (МІЖПРЕДМЕТНИЙ
ПІДХІД)*
- Діденко О.В., Чимшир В.І.** 917
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕ-
СІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ УПРАВЛІННЯ
СУДНОВИМИ ТЕХНІЧНИМИ СИСТЕМАМИ І КОМПЛЕКСАМИ*
- Діте Л.А., Костіна Л.М., Поддуда І.А.** 930
*ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ТВОРЧОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРОВОГО
ДИРИГУВАННЯ*

- Діхтяренко С.В.** 939
*ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ В ТЕОРІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ*
- Доцевич Т.І.** 954
*СТРАТЕГІЇ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІНІМИ ПОТРЕБАМИ*
- Жила Г.В., Михайлова Л.З.** 966
*ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ
ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ТА НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ*
- Жураковський В.В.** 979
*НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ
ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ*
- Захлевська Т.В., Павлюк О.В., Гончарук В.В., Лаговська Н.Г.** 993
*ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ*
- Золотухіна С.Т.** 1001
*ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПРАВНИКІВ В УМОВАХ
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Каніболоцька О.А., Салтикова Т.О., Рось С.В.** 1013
*КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ*
- Карасевич С.А.** 1027
*ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В
ОЛІМПІЙСЬКИХ ВИДАХ СПОРТУ*
- Кашина Г.С., Бацуровська І.В., Макієвський О.І.** 1036
*МЕДІАОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ*
- Колмакова В.О., Рудницький С.О., Шаров С.В.** 1049
*ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ СИМУЛЯЦІЙ ПРИ ВИКЛА-
ДАННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Корінчак Л.М.** 1062
*ФОРМУВАННЯ ПЕРВИННИХ НАВИЧОК НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ
ДОПОМОГИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ*

- Коробка Т.О.** 1073
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ НЕЙРОГЕННИМИ РОЗЛАДАМИ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ
- Котова А.В., Кучерова О.В.** 1088
РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ ТА ЇЇ МІЖНАРОДНІ ПЕРСПЕКТИВИ
- Кохан О.М., Магден О.Г., Михайлова Н.О.** 1100
РОЗВИТОК SOFT SKILLS НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: МЕТОДИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
- Курташ Н.Я., Кравчук І.В., Кінаш Н.М., Левицький І.В.** 1111
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ
- Куявець Д.М.** 1123
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ У ЖИТТІ СВДОМОЇ ОСОБИСТОСТІ: СУТНІСТЬ, ЧИННИКИ, ОСОБЛИВОСТІ
- Левицька Л.Я., Лисак Г.О., Шалигіна Н.П.** 1134
РОЗВИТОК КЛЮЧОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
- Лопаткін І.В.** 1144
ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ МАЙБУТНІМИ ОФІЦЕРІВАМИ-ПРИКОРДОННИКАМИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
- Лук'янець Г.Г.** 1153
СУБ'ЄКТНА ПОЗИЦІЯ ЗДОБУВАЧА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: РОЛЬ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ТА ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ
- Михальченко Г.Г., Черняєва О.В., Гриненко А.Ю.** 1165
МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ТА ШІ: ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЧЕРЕЗ РОЗУМНІ ТЕХНОЛОГІЇ
- Мухіна Т.Є., Поліщук К.В.** 1179
УПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРОСТИХ ЗАДАЧ У 3 КЛАСІ

- Ніконенко А.М.** 1192
*ПОНЯТТЯ ЗДАТНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА У КОНТЕКСТІ ПСИХОЛОГО -
ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ*
- Новописьменний А.М.** 1202
*МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ
ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ ДО РОБОТИ В ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ
СПОРТИВНИХ ШКОЛАХ ІЗ ПАУРЛІФТИНГУ*
- Носирєва О.В.** 1215
*БРИТАНСЬКІЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІТ-ФАХІВЦІВ
ЗА НАПРЯМОМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ З ІНФОРМАЦІЙНИХ І
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ*
- Онищук І.А., Кравець Л.М., Дроботько І.Д.** 1229
*ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНУ
ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ*
- Писарчук О.Т., Руденський Р.Є., Шишак А.М.** 1245
*ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В
КОНТЕКСТІ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ*
- Повідайчик О.С., Сьома Б.Б.** 1260
*МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ*
- Поліщук Т.В.** 1271
*МНОЖИННИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОСНОВА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО
ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Потапчук Т.В., Онищук В.І., Онищук Н.В.** 1284
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ДО ТВОРЧОЇ МУЗИЧНО-
ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Почекалін І.М., Бомбергер В.Г.** 1298
*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС
САМОСТІЙНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ*

- Приблуда Л.М., Львович Т.А.** 1309
*АКАДЕМІЧНА ТА ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ В ЦИФРОВОМУ
СЕРЕДОВИЩІ: ІНСТРУМЕНТИ ВЗАЄМОДІЇ*
- Прищепя С.М.** 1319
*РОЛЬ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ
УЧНЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*
- Рожелюк І.Я.** 1326
*ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ У
МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ*
- Романенко О.В., Гурняк О.М.** 1341
*МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА
ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ*
- Савка І.В., Пайкуш М.А., Джулай Л.І., Дольнікова Л.В.** 1360
*РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ТА КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Савчук О.П.** 1373
*СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТРУДОВОГО
НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ТА
ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ*
- Сараєва І.В., Ящук О.М., Красюк Л.В.** 1387
*ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ
ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ*
- Святсьєв А.В., Симонік А.В., Воронкова Т.В.** 1398
*«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» ЯК СКЛАДОВА КОМПОНЕНТА
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І
СПОРТУ*
- Снігур Л.А.** 1406
*ПОХОДЖЕННЯ ЛЕКСЕМИ ВОЛОНТЕР У ВИМІРІ СОЦІОЛІНГВІС-
ТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ*
- Стогній Н.П., Ремаєва О.О.** 1415
*ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ ЯК СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ
ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

- Суркова К.В., Данилко О.Г., Радул С.Г.** 1425
*ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СКЛАДНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАВДАНЬ ДЛЯ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ*
- Сясєв А.В.** 1437
*ІНТЕГРАЦІЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННЯ ВИЩОЇ
МАТЕМАТИКИ*
- Твердохліб Г.В.** 1455
*ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПО-
МОГОЮ ЧАТ-БОТІВ*
- Терещук Г.В., Янкович О.І., Гладюк Т.В.** 1466
*ТИПОЛОГІЯ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВ-
НОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ*
- Толочко С.В.** 1480
*НАВЧАЛЬНО- Й НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ЗЗСО ПІД ЧАС
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ*
- Торічний О., Тушко К.** 1496
*ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО
ОФІЦЕРА-ПРИКОРДОННИКА: ВІД МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ДО
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ*
- Трегуб К.М., Трегуб Є.М., Гребньова І.В.** 1505
*РОЗВИТОК ВАЖКОЇ АТЛЕТИКИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ
УКРАЇНИ*
- Федорієнко В.А., Прокопенко О.С., Войтех К.Р., Скобовят Ю.М.,
Скобовят П.Ю.** 1515
*РОЛЬ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КЕРІВНИКА
У ПОВСЯКДЕННІЙ ТА БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Фотинюк В.Г.** 1531
*ПРИНЦИПИ, ЗМІСТ, ЗАСОБИ ТА ФОРМИ РОБОТИ З
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ЗВО*
- Хабенко М.Є.** 1542
*РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМ-
НИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕ-
СІЙНОГО НАВЧАННЯ*

- Хома К.М., Жукова А.Р., Мельник О.С.** 1551
*ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ*
- Цепко Т.А., Андросюк Г.Л.** 1559
*РОЛЬ ДЕБАТІВ ЯК МЕТОДУ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІТОЛОГІВ*
- Цись Н.О.** 1571
*ФОРМУВАННЯ СВІДОМОЇ САМООЦІНКИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬ-
НИКІВ У ПРОЦЕСІ ГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Чичкан О.А., Поліщук Н.М.** 1581
*СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ТА ЗДОРОВ'Я: ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО
СЕРЕДОВИЩА НА СПОСІБ ЖИТТЯ МОЛОДІ*
- Чубрей О.С., Брюховецька І.В., Плетеницька Л.С.** 1592
*СТАЛИЙ РОЗВИТОК 2030: ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ
СИСТЕМИ І НОВА ПЕДАГОГІЧНА ПАРАДИГМА*
- Чуприна С.Л.** 1601
*ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ*
- Шаповал Л.В.** 1613
*ПРОФОРІЕНТАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ
ПРОГРАМ З ІНТЕГРОВАНИХ ПРИРОДНИЧИХ КУРСІВ ТА З
БІОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ*
- Шахрай В.М.** 1627
*ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ОГЛЯД
ОСНОВНИХ ПІДХОДІВ*
- Шмуля Л.В.** 1638
*ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДИЗАЙН»*
- Шпанюк К.В.** 1649
*СПЕЦИФІКА НАУКОВОГО КЕРІВНИЦТВА У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ
ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ В КНР*
- Шуляк А.С.** 1662
*ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ МОДЕЛЕЙ ГЕНЕРАТИВНОГО ШІ ДЛЯ
СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАВДАНЬ З ІНФОРМАТИКИ*

**Юдіна К.Є., Соколенко В.М., Єрошенко Г.А., Шарлай Н.М.,
Шевченко К.В., Павленко Г.П.** 1672
*ЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ПОДАЛЬШІЙ
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
"МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ" ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЇХ РОЗВИТКУ ПІД
ЧАС ВИВЧЕННЯ ФІЗІОЛОГІЇ*

Ярова О.А., Немировська О.В., Різак Г.В. 1685
*ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АДАПТАЦІЇ
ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОЇ РЕФОРМИ*

Ястребов М.М. 1700
*НЕОБХІДНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНА
ПОЛІТИКА» МАЙБУТНІМИ СОЦІАЛЬНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Анікевич А.С. 1710
ДІЯЛЬНІСТЬ КАЛАТРАВСЬКОГО ОРДЕНУ ДОБИ РЕКОНКІСТИ

Галевич С.Р. 1725
ВІЙСЬКОВА ПОЛІТИКА АЛЕКСІЯ І КОМНІНА

Горбань Т.Ю. 1735
*ПРОБЛЕМА «ДВОКУЛЬТУРНОСТІ» В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЧНІЙ
ДУМЦІ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.*

Григорук Н.А., Костюк Л.В. 1748
*ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ДОСЯГНЕННЯ ОРГАНІЗАТОРІВ БОРОТЬБИ
АФРОАМЕРИКАНЦІВ ЗА ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА В ПЕРШІЙ
ПОЛОВИНІ ХХ СТ.*

Даниленко О.В., Черевичний Г.С., Сухіна В.В. 1762
*ГРОШОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ 1995-1996 РОКІВ: ІСТОРИКО-
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ*

Деревінський В.Ф. 1775
*АРХІВНА СПАДЩИНА Б. ХАВАРІВСЬКОГО (А МАТЕРІАЛАМИ
ЙОГО ІНТЕРВ'Ю)*

Довгоруку Ю.О. 1788
*АНАЛІЗ ТЕХНІЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЛЕРОБСЬКИХ
МАШИН В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ
РІЛЬНИЧОЇ МЕХАНІКИ*

- Зілінський В.Т.** 1804
*ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УСНИХ СВІДЧЕНЬ АРХІВУ
YAHAD-IN UNUM (ПАРИЖ, ФРАНЦІЯ) ЯК ДЖЕРЕЛА ДО
ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ТАБОРІВ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ НА
ТЕРИТОРІЇ ДИСТРИКТУ ГАЛИЧИНА*
- Ісрафілова Є.Р.** 1818
*ВПЛИВ ЯВИЩА ТЕРОРИЗМУ ТА ПОДІЙ 11 ВЕРЕСНЯ 2001 Р. НА
СУЧАСНУ КУЛЬТУРУ США*
- Каштанова Т.В.** 1827
*СПРАВА ПРОФЕСОРА І.І. БСЛЯНКІНА: ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ І
СУПЕРЕЧЛИВИЙ СУДОВИЙ ВЕРДИКТ*
- Кіцак В.М.** 1845
*ДЕЯКІ АСПЕКТИ У ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ОСВІТЯН В
ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ (1971-1972 РР.)*
- Кліш А.Б.** 1858
*УДОСКОНАЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ В ТЕРНОПІЛ
ОБЛАСТІ (1973-1974 РР.)*
- Колб Н.М.** 1871
*ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДУШПАСТИРСЬКОГО СЛУЖІННЯ
Й ДОЛАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ЩОДО ХРИСТІЯНСЬКИХ
ЦІННОСТЕЙ В ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО
ДУХОВЕНСТВА В ГАЛИЧИНІ МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ*
- Корнійчук М.А.** 1889
*РОЗВИТОК ФРАНЦУЗЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ В КОНТЕКСТІ
СТОЛІТЬНОЇ ВІЙНИ (1415-1424 р.)*
- Кушпетюк О.І.** 1906
*РЕЛІГІЙНІ КНИГИ В ЕКСПОЗИЦІЯХ ВОЛИНСЬКИХ МУЗЕЇВ
XIX ст.: ТРАДИЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ*
- Левчук К.І.** 1920
*ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ПРАВОВОГО УНОРМУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ (90-і роки XX ст.)*
- Лехнюк Р.О.** 1936
*ДИСКУСІЇ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ЦЕЛІБАТУ
В ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ В 1918-1925 РОКАХ*
- Лихач Ю.Л.** 1948
*РОЗВИТОК ОСВІТИ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ПЕРІОДУ НАЦИСТСЬКОЇ
ОКУПАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬЩИНІ)*

- Максимов О.В.** 1958
ПРАВООХОРОННІ ТА ПРАВОЗАХИСНІ ОРГАНИ М. НІЖИНА ТА СУДОВОГО ОКРУГУ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «ХАРКІВСЬКІ ГУБЕРНСЬКІ ВІДОМОСТІ» (1874–1889)
- Матвієнко В.В.** 1969
ІСТОРИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ПАРКОВОЇ КУЛЬТУРИ ВІННИЧЧИНИ В ПЕРІОД 2000–2025 У КОНТЕКСТІ УРБАНІСТИЧНИХ ЗМІН І ВИКЛИКІВ ВІЙНИ
- Мельник В.В., Костенко В.І.** 1980
ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ СОЇ В ГОДІВЛІ ТВАРИН: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ
- Москалюк М.М.** 1993
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ОСВІТЯН В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ТРУДОВИЙ АСПЕКТ ВИХОВАННЯ (1959-1960 РР.)
- Опря Б.О., Опря І.А.** 2007
РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ У СТАРОДАВНЬОМУ СВІТІ: ПАЛОМНИЦТВА ДО ХРАМІВ ТА ОРАКУЛІВ
- Остапчук О.О.** 2021
РАДЯНСЬКА ПРОПАГАНДА В МИСТЕЦТВІ ЕПОХИ ЗАСТОЮ: ІДЕОЛОГІЯ ТА ЇЇ ВИРАЖЕННЯ
- Пальчевський Р.С., Півоварчук В.М., Філіпович М.Б.** 2033
ЗАІДЕОЛОГІЗОВАНІСТЬ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ ВОЛИНСЬКОГО СЕЛА У 1944-1990-Х РР.
- Пилипів І.В.** 2043
ВИХОВНА ТА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА В 20-30-ті РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ
- Сергійчук Т.І.** 2059
ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА І УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ: ПОГЛЯД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТИЖНЕВИКА «ТРИЗУБ»)
- Смаль Р.В.** 2073
ПИТАННЯ ЕМІГРАЦІЇ ГАЛИЦЬКИХ СЕЛЯН НА СТОРІНКАХ ЧАСОПISУ «НАРОД» (1890-1895)
- Федченко Є.Є., Шульга В.О.** 2084
ЕРОС І КАМІНЬ: РЕЦЕПЦІЯ АНТИЧНОЇ ЕРОТИКИ У СКУЛЬПТУРІ ЯРОСЛАВА МОТИКИ

Щербина Н.Ф. 2098
*ОСВІТНЯ РЕФОРМА В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ
КРИЗИ 1968 РОКУ У ФРАНЦІЇ*

**Щербина С.І., Красюк В.Л., Магльована-Конюшок Н.М.,
Мищенко М.В.** 2113
СТАНОВЛЕННЯ «ЧОРНОМОРСЬКОЇ ДОКТРИНИ» ЮРІЯ ЛИПИ

СЕРІЯ «КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО»

Большакова Т.В. 2128
*УМОВИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ФАХОВИХ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Власюк О.П., Антонюк-Коберська Н.М., Гузь Я.В. 2142
ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦЬКОГО ТВОРУ В ДОБУ ПОСТМОДЕРНУ

Лукашук М.М., Зозуля Ю.О. 2153
*ІНТЕРАКТИВІЗАЦІЯ ДИЗАЙНУ ВЕБ-ІНТЕРФЕЙСІВ ЗА РАХУНОК
КОНЦЕПЦІЇ МУЛЬТИШАРОВОЇ КІНЕТИКИ*

Лук'яненко О.В., Майструк Н.М. 2164
*ТВОРЧІ ПОШУКИ ТЕТЯНИ ДОМНЕНКО: МИСТЕЦЬКІ ВИМІРИ Й
ОСВІТНІ ПЕРСПЕКТИВИ*

Смородська М.М., Смородський В.І., Цуранова О.О. 2178
*ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРТЕПІАНО КРІЗЬ ПРИЗМУ СМИСЛОВИХ
ТА ІНТОНАЦІЙНИХ УЯВЛЕНЬ*

Сташук О.А. 2190
*ХУДОЖНІСТЬ ТА УТИЛІТАРНІСТЬ ЯК ОСНОВНІ ЗАСОБИ
ВИРАЗНОСТІ В ДЕКОРАТИВНОМУ МИСТЕЦТВІ*

СЕРІЯ «СОЦІОЛОГІЯ»

Гембарук О.В. 2200
*ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДСИЛЕННЯ ЖУРНА-
ЛІСТСЬКОГО ДИСКУРСУ*

УДК 745/749:7.011

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)-2190-2199](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-2190-2199)

Сташук Олександр Андрійович кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, тел. (067) 933-44-47, <https://orcid.org/0000-0001-8646-185X>

ХУДОЖНІСТЬ ТА УТИЛІТАРНІСТЬ ЯК ОСНОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ В ДЕКОРАТИВНОМУ МИСТЕЦТВІ

Анотація. В статті розглядаються окремі аспекти художньої виразності в декоративному мистецтві, у яких художність та утилітарність є одними із найбільш значущих та важливих. Пропонуються лаконічні характеристики декоративної виразності через предметне різноманіття у контексті розвитку декоративного мистецтва. Акцентується увага на значення кожного предмета у предметному середовищі, який становить певну цілісність, має форму та зміст, що надає певних характерних ознак індивідуальності та неповторності, характеризує його як окреме утворення, відрізняє його від інших. Тому функціональні взаємозв'язки форми та змісту як найважливіших категорій в мистецтві простежуються у загальному контексті. Художність та утилітарність створеного предметного середовища, а також і кожного окремого предмета, визначають даність та очевидність самих предметів. Розглядуване поняття «умовної взаємодії» художності та утилітарності, завдяки якому стає очевидним безкінечне різноманіття декоративних форм, композиційних вирішень, декоративної образності і т. п., подається у контексті розгляду форми і змісту предмета як проявом сутності, внутрішньо-зовнішньою організацією, навіть способом його існування. Саме через умовну взаємодію висвітлюються характеристики художнього та утилітарного як основних засобів виразності в творах декоративно-ужиткового мистецтва, визначаються ознаки такої взаємодії у соціокультурному просторі. Зроблено спробу об'єктивного простеження впливу художнього та утилітарного на характеристики виразності в сучасному декоративному мистецтві, на процеси актуалізації його пізнавальних й виражальних функцій в умовах російсько-української війни. Зазначається і про необхідність та важливість декоративних мистецтв «достукуватися» до смислової семантики створюваних предметів і мистецьких образів і, таким чином, максимально повно й відверто відтворювати перипетії людського буття в усій повноті та розмаїтті.

Ключові слова: художність, художня форма, зміст, утилітарність, декоративна виразність.

Stashuk Oleksandr Andriyovych Candidate of Pedagogical Sciences, docent, Professor of the Department of Fine and Decorative Arts named Stepan Shevchuk Rivne State Humanitarian University, Rivne, tel.: (067) 933-44-47, <https://orcid.org/0000-0001-8646-185X>

ART AND UTILITARIETY AS MAIN MEANS OF EXPRESSION IN DECORATIVE ART

Abstract. The article considers certain aspects of artistic expressiveness in decorative art, in which artistry and utilitarianism are among the most significant and important. Laconic characteristics of decorative expressiveness are proposed due to subject diversity in the context of the development of decorative art. Attention is focused on the meaning of each subject in the subject environment, which constitutes a certain integrity, has a form and content that gives certain characteristic signs of individuality and uniqueness, characterises it as a separate entity, distinguishes it from others. Therefore, the functional relationships of form and content as the most important categories in art are traced in the general context. The artistry and utilitarianism of the created object environment, as well as each individual object, determine the givenness and obviousness of the objects themselves. The considered concept of the "conditional interaction" of artistry and utilitarianism, thanks to which the endless variety of decorative forms, compositional solutions, decorative imagery, etc. becomes apparent, is presented in the context of considering the form and content of an object as a manifestation of its essence, internal-external organisation, even the way of its existence. It is through conditional interaction that the characteristics of the artistic and utilitarian as the main means of expression in works of decorative and applied art are highlighted, and the signs of such interaction in the socio-cultural space are determined. There was made an attempt to objectively trace the influence of the artistic and utilitarian on the characteristics of expressiveness in modern decorative art, on the processes of actualisation of its cognitive and expressive functions in the conditions of the Russian-Ukrainian war. It is also noted about the necessity and importance of decorative arts to "get to" the semantics of the created objects and artistic images and, thus, reproduce the vicissitudes of human life in all its fullness and variety as fully and frankly as possible.

Keywords: artistry, art form, content, utilitarianism, decorative expressiveness.

Постановка проблеми. Об'єктивно завжди простежувалося співіснування людини та речей різноманітного призначення. Людина завжди

була залежною від речей, і така «прив'язка» дозволяла відчувати свою значущість та об'єктивність. Але речі створює сама людина, тому вони свідчать про її сутність через об'єктивні якості та призначення.

Однак, у сучасному мистецтві з'являються певні особливості у трактуванні художньої виразності речей чи предметів, створюваних людиною. Драматичні події, які переживає наша країна, зумовили появу специфічних ознак, які проявляються особливо в декоративних мистецтвах. В умовах російсько-української війни пізнавальні й виражальні можливості декоративних мистецтв актуалізувалися надзвичайно, вони спрямовуються до смислової семантики створюваних предметів і мистецьких образів і, таким чином, максимально повно й відверто відтворюють реалії війни. Для сучасного українського мистецтва, у контексті взаємопов'язаності художнього та утилітарного, важливо виявити та проаналізувати ті чинники, які безпосередньо впливають на художню виразність та, відповідно, на трактування художньої образності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Переважна більшість наукових досліджень орієнтована на виявлення місця та значення предметного світу, у тому числі й декорованих речей, в усіх сферах життєдіяльності людини. Історичні аспекти, аналіз естетичних ідеалів, що впливали на створення предметів і речей (в історичному контексті, розпочинаючи від доби Ренесансу) детально розглянуті в дослідженнях Т. Кротової та інших дослідників. Різноманітні питання предметності речей, їх художнє вираження («речовість») розглядає О.Манойлова, та інші. М.Вертюк пропонує доторкнутися до української автентики через своєрідну призму старовинних українських речей. Чимало сучасних публікацій розкривають психологічні, а також і екологічні аспекти предметного світу. Проблеми утилітарності предметного середовища детально розглянуті в публікаціях А.Бондар, В.Верлок, та інших. Однак, питання взаємопов'язаності художнього та утилітарного в контексті виявлення та аналізу чинників, які безпосередньо впливають на художню виразність та, відповідно, на трактування художньої образності, спеціально у наукових дослідженнях не піднімалися.

Мета статті – простежити об'єктивні впливи художнього та утилітарного на характеристики виразності в сучасному декоративному мистецтві, на процесі актуалізації його пізнавальних й виражальних функцій в умовах російсько-української війни.

Виклад основного матеріалу. Науковий інтерес до предметів декоративного мистецтва народжується у добу Ренесансу, який пізніше трансформується в інтереси етнографії, археології, фольклору, народних звичаїв, побуту. Вивчення сутності створюваного предметного середовища

з бігом часу було поставлене на міцне підґрунтя етнології, соціології, історії культури та ін. Предметний світ несе відбиток усіх сфер життєдіяльності людини; будь-яка, навіть примітивна, форма предметів, створена людиною, несе «предметну» матеріалізовану уяву про оточуючи світ. Тому цілком справедливо таку залежність відносять до області духовної сфери життя, однак в людському суспільстві завжди переважали прагнення наділяти оточуючий предметний світ елементами краси, ознаками художньої виразності.

Інколи звичайні побутові речі стають предметом наукових інтересів, їх детально вивчають, досліджують, особливо ті з них, які отримали об'єктивне значення. Такі речі допомагають відновлювати образи людей чи й навіть епохи, оскільки в них та через них вгадується людська сутність, яка має прояви в об'єктивних якостях речей [3, с. 89]. Серед усього різноманіття характерних якостей речей, таких як етичність, екологічність та інші, в декоративно-ужитковому мистецтві утилітарність та художність є основними та визначальними. Утилітарність та художність створеного предметного світу визначають даність та очевидність самих предметів, а завдяки їх умовній «взаємодії» стає очевидним безкінечне різноманіття декоративних форм, композиційних вирішень, декоративної образності і т. п.

Декоративне різноманіття предметного світу має прояви виключно через зміст та форму, наявність яких у мистецтві, у тому числі й декоративному, й визначає об'єкт мистецтва. Кожен предмет у декоративному мистецтві становить певну цілісність, він має форму та зміст як окремі взаємопов'язані структурні компоненти. Вони надають характерних ознак даному предмету, характеризують його як окреме утворення, відрізняють його від інших. Зміст є системою зв'язку між окремими елементами у їх цілісності, з їх властивостями та особливостями, що й визначає структуру предмета. Форма – спосіб організації змісту, його декоративного вираження, вона завжди наповнена певним змістом. Тобто, зміст і форма – категорії взаємопов'язані, зміст завжди «зв'язаний» конкретною формою, а форма завжди наповнена певним змістом. Форма тотожна відбитку внутрішнього стану митця, вона акумулює його творчі зусилля та спрямовує їх в русло перетворення можливостей в реальність. У такому випадку вона вже стає художньою формою, тобто у випадку творчого акту як цілеспрямованої дії. Художня форма набуває неповторності, оригінальності лише тоді, коли митець уявно «побачить» її в видимих образах. Таким чином, форма є практичним виявом змісту, його матеріалізацією як способом матеріального втілення змісту, завдяки формі предмет мистецтва залишається об'єктивністю, створеною реальністю. «Об'єктивація» змісту відбувається у найрізноманітніших матеріалах, якими здатен оперувати

митець – у камінні, дереві, кераміці і т. д., тобто у будь-якому матеріалі, доступному для зорового (чи слухового у музиці) сприйняття.

Сьогоднішні драматичні події в Україні, пов'язані з російсько-українською війною, змушують по іншому поглянути на процеси матеріалізації художнього змісту. Сприйняття декорованого предмета, розпочинаючись від його зовнішньої форми, набувають притаманних для воєнного часу рис, таких як загальна героїка, прагнення до перемоги, до звільнення, а також і біль втрат, загибелі, чекання тощо. В результаті змістовне наповнення та глибина форми (твору мистецтва) стає більш образною, значно «колоритнішою» і насиченою, і в підсумку вся повнота художнього змісту конкретного предмету сприймається відразу. Внутрішня організація, або структура предмета як твору мистецтва, створена на основі видимих атрибутів війни, за допомогою декоративних зображувальних та виражальних засобів допомагає активному сприйняттю та переосмисленню художнього змісту. Тому елементами декорування предметів стають відпрацьовані гільзи від патронів та снарядів, стилізовані й узагальнені зображення танків та артилерійських знарядь, авіації, та багато іншого, що розповідає про війну проти нашого народу. Усе це активно доповнює арсенал композиційних елементів митців, і в цілому сприяє правдивому відтворенню сьогоденних реалій в декоративних мистецтвах. При цьому залишаються очевидними основні характеристики створюваного предметного світу в декоративному мистецтві – художність та утилітарність в умовній взаємодії. Така взаємодія може піддаватися впливам, у даному випадку впливам війни, про які йшлося вище, усе ж вони продовжують відігравати покладені на них функції.

З огляду на поставлені завдання даної статті детальніше зупинимося на поняттях «художність» та «утилітарність». У широковживаному значенні під терміном «художність» розуміють те, що «стосується мистецтва, відтворення реального світу в образах» [2, с. 1575]. Художністю є складне поєднання творчих і професійних якостей, які визначають закінчений продукт напруженої праці митця, вона безпосередньо пов'язана з творчою свободою, оригінальністю, творчим мисленням, творчими смаками та відчуттями [5, с. 203]. В результаті – притаманні для художності завершеність оригінального втілення творчого задуму, що і є основою емоційних впливів на глядача. Реалізація насиченого творчого процесу у відповідності до теоретичних норм та правил призводить до народження художнього твору, або ж до предмету в декоративно-ужитковому мистецтві, з органічним поєднанням форми та змісту. Об'єктивність, або правдивість, художнього твору очевидна тоді, коли автор висловлює власне образне бачення не формально-декларативно, а у відповідності до стану, у

якому перебуває суспільство, до його потреб і запитів. Нині в Україні відбуваються драматичні події воєнного характеру, вони певною мірою й визначають художню об'єктивність багатьох творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Виокремлення теми війни переводить митця з рівня духовного і душевного на рівень образного узагальнення з драматичними воєнними «відтінками», при цьому відкриває широкі перспективи власного образотворення з обов'язковою активізацією творчого спрямування.

Утилітарне в чистому вигляді може означати прагматичне, практичне, продуктивне, утилітаристське, пов'язане з практичним застосуванням і використанням (ужиткове). У такому викладі утилітарне близьке до розуміння ергономічних властивостей предмета як речі, в якій забезпечена зручність та комфорт при використанні, також забезпечено захист від несприятливих умов, і т. п. У нашому випадку ми ведемо мову не про утилітарні предмети широкого вжитку, а предмети декоративно-ужиткового мистецтва, тобто мистецтва створення та художнього оздоблення (декорування) предметів переважно побутового призначення. До них відносимо безліч різноманітних предметів, що використовуються в різних сферах життєдіяльності людини: меблі, посуд, одяг, прикраси, знаряддя праці, предмети відпочинку, та багато інших. Створення і оздоблення предметів, що мають практичне (ужиткове, для вжитку, для практичного застосування) значення, і є головною суттю декоративно-ужиткового мистецтва. Твори, чи вироби (предмети) декоративно-ужиткового мистецтва обов'язково поєднують естетичні та практичні якості, певною мірою можемо стверджувати і про наявність художньої образності в таких предметах.

Як і в кожному виді мистецтва, художні образи в декоративно-ужитковому мистецтві доносяться до глядача через сукупність прийомів та способів у процесі творчої діяльності. Завдяки їм – засобам художньої виразності – митець створює нову художню реальність за естетичними законами, їх використання залежить від індивідуальної майстерності митця та визначає неповторну своєрідність будь-якого предмета, чи об'єкта в мистецтві [4, 104].

На художню виразність декорованих предметів «працює» наявність художнього та утилітарного в умовній взаємодії, що й визначає даність самих предметів. Завдяки цьому стає очевидним безкінечне різноманіття декоративних форм, декоративних композиційних вирішень створених предметів, їх декоративної образності і т. п. Але як відбувається взаємозв'язок утилітарного та художнього, тобто яким чином утилітарність «вступає» у взаємодію з художністю?

Очевидно, найбільш явно таку взаємодію можна простежити саме в декорованих виробах прикладного, або декоративно-ужиткового мистецтва. Розпочинається вона з моменту створення декорованих виробів, адже ужиткове мистецтво є одним із напрямів художньої діяльності, його твори (предмети) поєднують як естетичні (художні), так і практичні якості (про що узагальнено йшлося вище). Роздільна межа між художнім і практичним – за своєю сутністю між мистецтвом і ремеслом – є умовною і розмитою, в багатьох випадках незрозумілою. Тому й застосовують термін «художнє ремесло», що рівнозначно терміну «ужиткове мистецтво», тобто прикладне мистецтво. Отже, створені та декоровані (оздоблені) предмети декоративно-ужиткового мистецтва є не лише об'єктами естетичної насолоди, вони мають безпосереднє практичне призначення. А завдяки декоративності предмети набувають краси та виразності, що близьке поняттю «художня образність» [5, с. 203].

Гарне, естетично виразне предметне середовище людини свідчить про ступінь виконання притаманних декоративно-прикладному мистецтву завдань, і в такому предметному середовищі митцем може бути кожен, незалежно від ступеня професіоналізму. Важливим є те, що митець втілює власний творчий задум через створення самого предмета з певними функціями (призначенням), а створений в художньому матеріалі предмет стає носієм художнього образу. Не зображення на полотні чи папері, яке несе в собі художній образ предмету, а сам предмет відображає художній образ. У цьому й полягає сутність твору декоративного мистецтва як такого, коли будь яка форма – навіть проста і примітивна, але створена руками людини стає не чимось іншим, а опредметненою, матеріалізованою уявою про оточуючий світ. Митець, який створює предмет, інтуїтивно, з допомогою художнього відчуття відстежує та втілює закономірності декоративних ознак в предметі. Тому й «життя» предмета декоративного мистецтва розпочинається саме з моменту зародження в свідомості митця ідеї про його створення, зародження прообразу його зовнішнього вигляду, спектру функціональних ознак тощо. Або тоді, коли предмет одночасно «отримав» своє фізичне втілення та художнє декорування, завдяки чому, ставши носієм певної сукупності ознак, став оригінальним і впізнаваним серед тисяч інших предметів. У такому випадку художність та утилітарність предмету декоративно-ужиткового мистецтва наяву, вони очевидні, причому «працюють» на виразність одночасно та з'єднано. Така взаємодія актуалізується, коли предмет отримує конкретну роль в соціальних практиках, тобто стає октантом соціальних дій з певними функціональними ознаками [3, с. 74].

Процеси соціалізації людей (входження в соціум, визначення свого місця та призначення, або ж воєнні дії в Україні) значною мірою

визначають художність і утилітарність предметів декоративно-ужиткового мистецтва. Наприклад, колірна гама визначає соціальну семантику предметів. Так, у свідомості європейців червоний колір притаманний людям успішним або тим, хто прагне до успіху. В Китаї колір одягу символізував статусне ієрархічне положення: сам імператор одягався в одяг чисто жовтого кольору, світло-жовте використовували члени імператорської родини. Китайські чиновники в залежності від рангу використовували одяг червоного, блакитного та чорного тонів. Варто згадати про ще одну – психологічну – функцію предметів декоративно-ужиткового мистецтва: вони приносять задоволення та насолоду, встановлюють душевну рівновагу, налаштовують на умиротворення, знімають напругу та стреси. Цю особливість вдало проілюстровано у одній із сцен відомої п'єси «Життя Галілея» Бертольда Брехта. Ще не одягнений римський папа готовий помилувати Галілея, але папські ризи, у які його одягають, змушують кардинально змінити власне рішення.

Тому предмети ужитку, створені за закономірностями декоративного мистецтва, можуть сприйматися своєрідним аналогом гармонійної світобудови. Вираження таких космологічних уявлень в процесах декорування предметів не робить їх абстрагованими від утилітарних функцій; навпаки, розуміння сутності призначення предмета органічно вплетене в образ, який він відображає [1, с. 122]. Усю систему світобудови митець (і власник предмета) розглядає немов крізь призму функціонального призначення. Тобто, в основі того, що ми називаємо художнім образом предмета, лежать конкретні, семантично значимі поняття і смисли про його сутність, трансформовані у художню якість. Зміст і форма предмета тісно переплетені з його функціональними особливостями, що й створює виражальну даність самого предмета. У цьому проявляється пізнавальне значення образності в декоративному мистецтві, яка ототожнюється з візуальним відтворенням художньої цілісності та завершеності предмета як носія смислу і змісту людського буття. У такому розумінні декоративне мистецтво можна вважати своєрідним стимулом, який визначає сучасну матеріальну культуру в цілому [7].

У зв'язку з цим особливої уваги заслуговують загальні тенденції розвитку українського декоративно-ужиткового мистецтва останніх років, у тому числі й в умовах російсько-української війни. Його пізнавальні й виражальні функції та можливості актуалізувалися надзвичайно, воно настійливо прагне «достукатися» до смислової семантики створюваних предметів і мистецьких образів і, таким чином, максимально повно й відверто відтворити перипетії людського буття. І відтворюють в усьому різноманітті й в усякому вигляді, так, наприклад, маємо використання

відпрацьованих гільз від снарядів як основу творів декоративного мистецтва, а також і інших знарядь війни. Елементами таких композицій стали стилізовані й узагальнені зображення різноманітної зброї, танків та артилерійських знарядь, авіації, багато іншого, що розповідає про всенародне лихо, яке спіткало наш народ. При цьому залишаються очевидними основні характеристики створюваного предметного світу в декоративному мистецтві – художність та утилітарність в умовній взаємодії. Така взаємодія може піддаватися різноманітним впливам, усе ж вони продовжують відігравати покладені на них функції.

Митців часто звинувачують у тому, що вони відмовляються задовольняти утилітарні потреби людини заради чисто художніх рішень. У цьому й проявляється результат ототожнення двох далеко не ідентичних понять – предмета як звичайної речі та предмета особливого роду як твору декоративного мистецтва. Відмінність і особливість сучасного декоративного мистецтва полягає у тому, що воно прагне зануритися у духовний світ людини, через створений декоративний образ відобразити сучасні актуальні проблеми не лише матеріальної культури, а й драматизм і тривоги людського буття. Війна значно актуалізувала декоративний образ, надала певного прискорення взаємодії художнього та утилітарного і, відповідно, загострила декоративну виразність, «змусила» її до більш повноцінного й максимально змістовного вираження.

Висновки. Художнє та утилітарне як основні характеристики створюваного предметного середовища в декоративному мистецтві впливають і значною мірою визначають його декоративну виразність. Наявність чи умовна «взаємодія» художнього та утилітарного через внутрішнє наповнення (зміст) і зовнішнє вираження (форму) створює даність предмета, його матеріальну очевидність, його виразність. У відповідності до сьогоденних реалій в Україні, єдність художнього та утилітарного в декоративному мистецтві посилено піддається різноманітним впливам воєнного характеру, і в мистецьких виробках набуває драматичного змісту внаслідок імітування чи й повного відтворення елементів, які характеризують реальність. Впливи війни «пронизують» усі аспекти художньої декоративної виразності, набувають конкретного характеру війни і воєнних дій, тривоги, драматизації. Тому на багатьох предметах, у тому числі й предметах ужиткового мистецтва, помічаємо узагальнені або спрощені зображення атрибутів війни. Творами декоративного мистецтва стають і самі «воєнні» предмети, такі як, наприклад, відпрацьовані гільзи, елементи військового знаряддя та інше. У цьому розумінні декоративне мистецтво відповідає своєму призначенню: воно залишається активним виразником життєдіяльності людини, різноманітних подій та явищ, притаманних сучасним цивілізаційним процесам.

В Україні, в умовах російсько-української війни, сучасні різновиди мистецтва, твори Contemporary art демонструють концептуальну перевагу ідеї (змісту) над формою та над техніками і засобами вираження. Такий стан, як ми вважаємо, зумовлений загальними тенденціями культурно-мистецького функціонування в даних умовах, демонструє прагнення до більш вдумливого та глибинного розуміння самої природи мистецтва, а також і предметного середовища в декоративному мистецтві.

Література:

1. Бондар А., Верлока В., Кебуладзе В., Панич О. Джеремі Бентам і утилітарність утилітаризму. *Філософська думка*. 2020. №2. С.119-126. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001160547>
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В.Т.Бусел. – Київ; Ірпінь: Перун, 2005. – VIII, 1728 с.
3. Доманська Е. Речі як інші // *Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки*. К., 2006. Вил.2. Ч.1. 126 с.
4. Крвавич Д. П. Українське мистецтво : навчальний посібник : у 3 ч. Ч. 3 / Д.П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів : Світ, 2005. – 268 с.
5. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. = 216 с.

References:

1. Bondar, A., Verloka, V., Kebuladze, V., Panych, O. (2020). *Dzheremi Bentam i utylitarnist utylitaryzmu [Filosofska dumka]*. Retrieved from <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001160547> [in Ukrainian].
2. Busel, V.T. (Ed.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy : [250000]*. Kyiv: Irpin: Perun [in Ukrainian].
3. Domanska, E. (2006). *Rechi yak inshi [Almanakh teorii ta istorii istorychnoi nauky]*. (Vols. 2). Kyiv: Eidos [in Ukrainian].
4. Krvavych, D. P., Ovsiiichuk, V. A., Cherepanova, S. O. (2005). *Ukrainske mystetstvo: [Marketing distribution policy]*. (Vols. 3). Lviv : Svit [in Ukrainian].
5. Pasichnyi, A.M. (2003). *Obrazotvorche mystetstvo [Slovnyk-dovidnyk]*. Ternopil: «Navchalna knyha». Bohdan [in Ukrainian].